

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 30. juuni 2020
(OR. en)

9208/20

Institutsioonidevaheline
dokument:
2020/0134(NLE)

JAI 542
FRONT 183
VISA 72
SAN 221
MI 205
TRANS 286
COMIX 296

MÄRKUS

Saatja:	Eesistujariik
Saaja:	Delegatsioonid
Teema:	Nõukogu soovitus Euroopa Liitu mittehädavajaliku reisimise ajutise piiramise ja sellise piirangu võimaliku kaotamise kohta

2020/0134 (NLE)

NÕUKOGU SOOVITUS**Euroopa Liitu mittehädavajaliku reisimise ajutise piiramise
ja sellise piirangu võimaliku kaotamise kohta**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 77 lõike 2 punkte b ja e ning artikli 292 esimest ja teist lauset,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) 16. märtsil 2020 võttis komisjon vastu teatise,¹ milles soovitas ühe kuu vältel ajutiselt piirata mittehädavajalikku reisimist kolmandatest riikidest EL+ alale². 17. märtsil 2020 leppisid ELi riigipead ja valitsusjuhid kokku Euroopa Liitu mittehädavajaliku reisimise ajutise piirangu rakendamises. Seda rakendasid ka neli Schengeni lepinguga ühinenud riiki.
- (2) 26. märtsil 2020 leppisid Euroopa Liidu riigipead ja valitsusjuhid kokku Euroopa Liitu mittehädavajaliku reisimise suhtes ajutise koordineeritud piirangu kohaldamises tulenevalt COVID-19 pandeemiast.

¹ COM(2020) 115, 16. märts 2020.

² EL+ alasse kuuluvad kõik Schengeni liikmesriigid (sealhulgas Bulgaaria, Horvaatia, Küpros ja Rumeenia) ning neli Schengeni lepinguga ühinenud riiki. Sellesse kuuluvad ka Iirimaa ja Ühendkuningriik, juhul kui nad otsustavad seda meetet rakendada.

- (3) 8. aprillil 2020³ ja 8. mail 2020⁴ võttis komisjon vastu kaks järelteatist, milles mõlemas soovitati pikendada mittehädavajaliku reisimise piiranguid ühe kuu võrra. Kõik Schengeni liikmesriigid ja neli Schengeni lepinguga ühinenud riiki (edaspidi „liikmesriigid“) otsustasid neid pikendusi rakendada, viimati kuni 15. juunini 2020.
- (4) 15. aprillil 2020 esitasid Euroopa Komisjoni president ja Euroopa Ülemkogu eesistuja „Ühtse Euroopa tegevuskava COVID-19 leviku tõkestamiseks võetud meetmete lõpetamise suunas“⁵. Tegevuskavaga nähakse ette tegutsemine kahes etapis, mille järgi tuleks sisepiirikontroll kaotada koordineeritult. Seejärel leevendatakse järk-järgult ajutisi piiranguid välispiiridel ja isikud, kelle alaline elukoht ei ole ELis, saavad alustada uuesti mittehädavajalikku reisimist ELi. Reisipiirangu kaotamine välispiiridel peaks toimuma pärast liikmesriikide poolt sisepiirikontrolli kaotamist või sellega paralleelselt.
- (5) Konsultatsioonid liikmesriikidega kinnitasid vajadust veel pisut pikendada välispiiridel kehtivaid piiranguid ning seda, kui oluline on tegutseda piirangute järkjärguliseks kaotamiseks koordineeritud viisil.
- (6) 11. juunil 2020 võttis komisjon vastu teatise,⁶ milles soovitati Euroopa Liitu mittehädavajaliku reisimise piiranguid pikendada kuni 30. juunini 2020 ning esitati tegutsemispõhimõtted Euroopa Liitu mittehädavajaliku reisimise piirangute järkjärguliseks kaotamiseks alates 1. juulist 2020. Kõik liikmesriigid on seda tähtaega täiendavalt pikendanud kuni 30. juunini.
- (7) Pärast seda on liikmesriigid arutanud kohaldatavaid kriteeriume ja meetodikat.
- (8) Käesolev soovitus ei piira liikmesriikide vastutust jätkuvalt kohaldada Schengeni piirieskirjade⁷ artiklit 6, milles sätestatakse sisenemise nõuded kolmandate riikide kodanikele. Eelkõige säilib liikmesriikidel vastutus hinnata igal üksikjuhul eraldi, kas kolmanda riigi kodanikku tuleb pidada ohuks rahvatervisele. Sellega seoses peaksid liikmesriigid tagama tiheda koostöö piirivalveasutuste ja transporditeenuse osutajate vahel.

³ COM(2020) 148, 8. aprill 2020.

⁴ COM(2020) 222, 8. mai 2020.

⁵ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/communication_-_a_european_roadmap_to_lifting_coronavirus_containment_measures_0.pdf

⁶ COM(2020) 399, 11. juuni 2020.

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2016. aasta määrus (EL) 2016/399, mis käsitleb isikute üle piiri liikumist reguleerivaid liidu eeskirju (Schengeni piirieskirjad) (ELT L 77, 23.3.2016, lk 1).

- (9) Piirikontroll ei ole üksnes nende liikmesriikide huvides, kelle välispiiril seda teostatakse, vaid kõigi liikmesriikide huvides, kes on kaotanud piirikontrolli sisepiiridel. Seepärast peaksid liikmesriigid tagama, et välispiiridel võetakse meetmeid koordineeritult, et tagada Schengeni ala hea toimimine. Selleks peaksid liikmesriigid hakkama ELi territooriumile mittehädavajaliku reisimise ajutist piirangut koordineeritud viisil kaotama. Esimese sammuna tuleks seda kohaldada käesoleva soovitusel I lisas loetletud kolmandate riikide elanike suhtes. Seda loetelu tuleks regulaarselt ajakohastada.
- (10) Otsustamisel selle üle, kas kaotada Euroopa Liitu mittehädavajaliku reisimise piirangud, tuleks arvesse võtta epidemioloogilist olukorda ELis, st COVID-19 juhtumite keskmist arvu viimase 14 päeva jooksul 100 000 elaniku kohta.
- (11) 58. maailma terviseassambleel 23. mail 2005 vastu võetud rahvusvahelised tervise-eeskirjad (2005) (edaspidi „rahvusvahelised tervise-eeskirjad“) tugevdasid rahvusvahelise tähtsusega rahvatervisealaseks hädaolukordadeks valmisoleku ja sellistes hädaolukordades tegutsemise kooskõlastamist Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) osalisriikide vahel, kelle hulka kuuluvad ka kõik liidu liikmesriigid. Rahvusvaheliste tervise-eeskirjade järelevalveraamistikus on kindlaks määratud rahvatervisealase suutlikkuse näitajad, mida Maailma Terviseorganisatsiooni osalisriigid peavad järgima. Andmeid, mida riigid esitavad regulaarselt selle raamistiku alusel, saab koondada üldiseks punktisummaks, mis näitab üldist reageerimissuutlikkust.
- (12) Euroopa Liitu mittehädavajaliku reisimise piirangu kaotamise otsuste tulemuslikkus sõltub sellest, kas liikmesriigid rakendavad neid koordineeritult kõikidel välispiiridel. Liikmesriik ei tohiks ühepoolset otsustada kaotada teatava kolmanda riigi suhtes kehtestatud Euroopa Liitu mittehädavajaliku reisimise piirangut enne, kui teised liikmesriigid on teinud selle riigi suhtes koordineeritud viisil otsuse reisipiirangu kaotamise kohta. Sellegipoolest võivad liikmesriigid, tegutsedes täiesti läbipaistvalt, üksnes järk-järgult kaotada I lisas loetletud riikide suhtes kohaldatavad reisipiirangud.
- (13) Euroopa Liidu lepingule ja ELi toimimise lepingule lisatud protokolli nr 22 (Taani seisukoha kohta) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva soovitusel vastuvõtmises ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav. Arvestades et käesolev soovitus põhineb Schengeni *acquis*’il, otsustab Taani kõnealuse protokolli artikli 4 kohaselt kuue kuu jooksul pärast nõukogu otsuse tegemist käesoleva soovitusel, kas ta rakendab seda.

- (14) Käesolev soovitus kujutab endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist, milles Iirimaa vastavalt nõukogu otsusele 2002/192/EÜ⁸ ei osale; seetõttu ei osale Iirimaa soovitusel vastuvõtmises ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldata.
- (15) Islandi ja Norra puhul kujutab käesolev soovitus endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahelise lepingu (viimase kahe riigi osalemiseks Schengeni *acquis*' sätete rakendamises, kohaldamises ja edasiarendamises)⁹ tähenduses, mis kuuluvad nõukogu otsuse 1999/437/EÜ artikli 1 punktis A osutatud valdkonda.
- (16) Šveitsi puhul kujutab käesolev soovitus endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepingu (Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega)¹⁰ tähenduses, mis kuuluvad otsuse 1999/437/EÜ artikli 1 punktis A osutatud valdkonda, kusjuures nimetatud otsuse vastavat punkti tõlgendatakse koostoimes nõukogu otsuse 2008/146/EÜ¹¹ artikliga 3.
- (17) Liechtensteini puhul kujutab käesolev soovitus endast nende Schengeni *acquis*' sätete edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vahelise protokolliga (mis käsitleb Liechtensteini Vürstiriigi ühinemist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepinguga Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega)¹² tähenduses, mis kuuluvad otsuse 1999/437/EÜ artikli 1 punktis A osutatud valdkonda, kusjuures nimetatud otsuse vastavat punkti tõlgendatakse koostoimes nõukogu otsuse 2011/350/EL¹³ artikliga 3.

⁸ Nõukogu 28. veebruari 2002. aasta otsus 2002/192/EÜ Iirimaa taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis*' sätetes (EÜT L 64, 7.3.2002, lk 20).

⁹ EÜT L 176, 10.7.1999, lk 36.

¹⁰ ELT L 53, 27.2.2008, lk 52.

¹¹ Nõukogu 28. jaanuari 2008. aasta otsus 2008/146/EÜ sõlmida Euroopa Ühenduse nimel Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline leping Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega (ELT L 53, 27.2.2008, lk 1).

¹² ELT L 160, 18.6.2011, lk 21.

¹³ Nõukogu 7. märtsi 2011. aasta otsus 2011/350/EL Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse, Šveitsi Konföderatsiooni ja Liechtensteini Vürstiriigi vahelise protokolliga (mis käsitleb Liechtensteini Vürstiriigi ühinemist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise lepinguga Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega) Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta, seoses sisepiiridel piirikontrolli kaotamise ja isikute liikumisega (ELT L 160, 18.6.2011, lk 19).

- (18) Olenemata käesoleva soovitusel õiguslikust seisundist, mida on kirjeldatud põhjendustes 13–17, on Schengeni ala nõuetekohase toimimise huvides vajalik, et kõik liikmesriigid otsustaksid Euroopa Liitu mittehädavajaliku reisimise piirangute kaotamise üle koordineeritult,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA SOOVITUSE:

1. Liikmesriigid peaksid koordineeritud viisil kaotama järk-järgult Euroopa Liitu mittehädavajaliku reisimise ajutise piirangu alates 1. juulist 2020 I lisas loetletud kolmandate riikide elanike puhul.

Selleks et määrata kindlaks kolmandad riigid, kelle puhul tuleks praegune Euroopa Liitu mittehädavajaliku reisimise piirang kaotada, tuleks kohaldada komisjoni 11. juuni 2020. aasta teatises¹⁴ „Kolmas hinnang mittehädavajaliku ELi reisimise ajutise piirangu kohaldamisele“ kirjeldatud metoodikat ja kriteeriume. Kriteeriumid on seotud epidemioloogilise olukorra ja tõkestamismeetmetega, sealhulgas suhtlemisdistantsi hoidmisega, samuti majanduslike ja sotsiaalsete kaalutlustega, ning neid kohaldatakse kumulatiivselt.

2. Epidemioloogilise olukorra poolest peaksid I lisas loetletud kolmandad riigid vastama eelkõige järgmistele kriteeriumidele:

- viimase 14 päeva jooksul registreeritud uute COVID-19 nakkusjuhtude arv 100 000 elaniku kohta on 15. juuni 2020. aasta seisuga arvutatud ELi keskmise lähedal või sellest väiksem;
- samal ajavahemikul on uute nakkusjuhtude arv eelmise 14 päevaga võrreldes stabiilne või väheneb ning
- riigi üldine reageerimine COVID-19 puhangule, võttes arvesse kättesaadavat teavet selliste aspektide kohta nagu testimine, järelevalve, kontaktide jälgimine, haiguse leviku tõkestamine, ravi ja aruandlus, kättesaadava teabe ja andmeallikate usaldusväärsust ning vajaduse korral rahvusvaheliste tervise-eeskirjade (IHR) suutlikkusnäitajate keskmist punktisummat. Arvesse tuleks võtta ka teavet, mida ELi delegatsioonid on esitanud 11. juuni 2020. aasta teatisele lisatud kontrollnimekirja alusel.

3. Selle üle otsustamisel, kas kolmanda riigi kodaniku suhtes kohaldada Euroopa Liitu mittehädavajaliku reisimise ajutist piirangut, peaks määrav tegur olema elukoht sellises kolmandas riigis, mille puhul mittehädavajaliku reisimise piirangud on kaotatud (ja mitte kodakondsus).

¹⁴ COM(2020) 399, 11. juuni 2020.

4. Nõukogu peaks pärast komisjoni ning asjakohaste ELi ametite ja talitustega tihedat konsulteerimist ning tuginedes lõikes 2 osutatud meetodikal, kriteeriumidel ja teabel põhinevale üldisele hinnangule vaatama I lisas osutatud kolmandate riikide loetelu iga kahe nädala järel läbi ja vajaduse korral seda ajakohastama.

Juba I lissasse kantud konkreetse kolmanda riigi suhtes võib reisipiirangu tervenisti või osaliselt kaotada või taaskehtestada vastavalt muutustele mõnes eespool kehtestatud tingimuses ning nendest tulenevatele muutustele epidemioloogilise olukorra hinnangus. Kui olukord kolmandas riigis halveneb kiiresti, tuleks otsus teha kiirkorras.

5. Kui ajutiste reisipiirangute kohaldamist kolmanda riigi suhtes jätkatakse, tuleks reisipiirangust vabastada järgmised isikute kategooriad, sõltumata reisi eesmärgist:
- a) liidu kodanikud ELi toimimise lepingu artikli 20 lõike 1 tähenduses ja kolmandate riikide kodanikud, kellel on ühelt poolt liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt nende kolmandate riikide vahel sõlmitud lepingute alusel liidu kodanikega samaväärne vaba liikumise õigus, ja nende pereliikmed¹⁵;
 - b) kolmandate riikide kodanikud, kes on pikaajalised elanikud pikaajaliste elanike direktiivi¹⁶ tähenduses, ja isikud, kes on saanud elamisõiguse muude ELi direktiivide või riigisisese õiguse alusel või kellel on riigi välja antud pikaajaline viisa, ja nende pereliikmed.

Liikmesriigid võivad siiski võtta vajalikke meetmeid, näiteks nõuda, et inimesed, kes pöörduvad tagasi kolmandast riigist, mille suhtes kehtib ajutine reisimispiirang, kohaldaksid eneseisolatsiooni või samalaadseid meetmeid, tingimusel et liikmesriik kehtestab samad nõuded ka oma kodanikele.

Peale selle peaks olema lubatud hädavajalik reisimine konkreetsete reisijate kategooriate puhul, kes täidavad olulist ülesannet või kelle reisimine on hädavajalik, nagu on osutatud II lisas¹⁷. Liikmesriigid võivad selliste reisijate suhtes kehtestada täiendavaid ohutusmeetmeid, eelkõige juhul, kui nende reis algab suure riskiga piirkonnast.

Nõukogu võib tihedas koostöös komisjoniga II lisas osutatud olulist ülesannet täitvate või hädavajalikku reisi sooritavate reisijate konkreetsete kategooriate loetelu läbi vaadata, võttes arvesse sotsiaalseid ja majanduslikke kaalutlusi ning eespool osutatud meetodikal, kriteeriumidel ja teabel põhinevat üldist hinnangut epidemioloogilise olukorra arengule.

¹⁵ Nagu on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiivi 2004/38/EÜ (mis käsitleb Euroopa Liidu kodanike ja nende pereliikmete õigust liikuda ja elada vabalt liikmesriikide territooriumil ning millega muudetakse määrust (EMÜ) nr 1612/68 ja tunnistatakse kehtetuks direktiivid 64/221/EMÜ, 68/360/EMÜ, 72/194/EMÜ, 73/148/EMÜ, 75/34/EMÜ, 75/35/EMÜ, 90/364/EMÜ, 90/365/EMÜ ja 93/96/EMÜ) artiklites 2 ja 3 (ELT L 158, 30.4.2004, lk 77).

¹⁶ Nõukogu 25. novembri 2003. aasta direktiiv 2003/109/EÜ pikaajalistest elanikest kolmandate riikide kodanike staatuse kohta (ELT L 16, 23.1.2004, lk 44).

¹⁷ [Vt samuti komisjoni 16. märtsi 2020. aasta teatis (COM(2020) 115), 11. juuni 2020. aasta teatis (COM(2020) 399) ja 30. märtsi 2020. aasta suunis (C(2020) 2050).]

6. Euroopa Liitu mittehädavajaliku reisimise ajutise piirangu kaotamisel I lisas loetletud kolmandate riikide puhul tuleks samuti võtta regulaarselt arvesse vastastikkust ja teha otsus üksikjuhtumipõhiselt.
7. Liikmesriik ei tohiks otsustada kaotada teatava kolmanda riigi suhtes kehtestatud Euroopa Liitu mittehädavajaliku reisimise piirangut enne piirangu kaotamise koordineerimist kooskõlas käesoleva soovitusega.
8. Andorra, Monaco, San Marino ja Vatikani (Püha Tool) elanikke tuleks käesoleva soovituse kohaldamisel käsitada ELi elanikena.
9. Käesolevat soovitust peaksid rakendama kõik liikmesriigid kõikidel välispiiridel.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*

I LISA

Kolmandad riigid, kelle elanike suhtes ei tuleks välispiiridel kohaldada Euroopa Liitu mittehädavajaliku reisimise ajutist piirangut

1. ALŽEERIA
2. AUSTRALIA
3. KANADA
4. GRUUSIA
5. JAAPAN
6. MONTENEGRO
7. MAROKO
8. UUS-MEREMAA
9. RWANDA
10. SERBIA
11. LÕUNA-KOREA
12. TAI
13. TUNEESIA
14. URUGUAY
15. HIINA*

* oleneb vastastikkuse kinnitamisest

II LISA

Erikategooria reisijad, kes täidavad olulist ülesannet või kelle reisimine on hädavajalik:

- i. tervishoiutöötajad, tervishoiuvaldkonna teadlased ja eakate hoolekande töötajad;
- ii. piirialatöötajad;
- iii. põllumajandussektori hooajatöötajad;
- iv. transporditöötajad;
- v. diplomaadid, rahvusvaheliste organisatsioonide töötajad ja rahvusvaheliste organisatsioonide kutsutud töötajad, kelle füüsiline kohalolu on nende organisatsioonide hea toimimise jaoks vajalik, sõjaväelased ning humanitaarabi- ja elanikkonnakaitse töötajad oma tööülesannete täitmisel;
- vi. transiitreisijad;
- vii. reisijad, kes reisivad mõjuvatel perekondlikel põhjustel;
- viii. meremehed;
- ix. rahvusvahelist kaitset vajavad isikud või muudel humanitaarpõhjustel reisivad isikud;
- x. kolmanda riigi kodanikud, kes reisivad õppimise eesmärgil;
- xi. kõrgelt kvalifitseeritud võõrtöötajad, kui nende töötamine on majanduslikust seisukohast vajalik ning tööd ei saa edasi lükata või teha välismaal.
